

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36004526	San Narciso	Marín	2024/2025

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CSSSC01	Educación infantil	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0018	Intervención con familias e atención a menores en risco social	2024/2025	7	123	147

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	RAQUEL CARRAGAL DA COSTA
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Esta programación realízase para o módulo Intervención con familias e atención a menores en risco social, pertencente ao Ciclo formativo de grao superior de educación infantil; tomado como referencia o Decreto 226/2008 polo que se establece o título de Técnico superior en educación infantil e introducindo as adaptacións necesarias para adecuar a docencia ás características do alumnado e as características do contorno sociocultural do centro.

O módulo Intervención con familias e atención a menores en risco social impártese durante o segundo curso e ten unha duración de 123 horas, distribuídas en 7 horas semanais.

O alumnado ao finalizar o ciclo ten que ser capaz de deseñar, por en práctica e avaliar proxectos e programas educativos de atención á infancia no primeiro ciclo de educación infantil no ámbito formal consonte a proposta pedagóxica elaborada por un mestre ou unha mestra coa especialización en educación infantil ou título de grao equivalente, e en toda a etapa no ámbito non formal, xerando contornos seguros e en colaboración con profesionais e coas familias.

As competencias profesionais, persoais e sociais deste título son as que se relacionan a seguir:

- a) Programar a intervención educativa e de atención social á infancia a partir das directrices do programa da institución e das características individuais, do grupo e do contexto.
- b) Organizar os recursos para o desenvolvemento da actividade respondendo ás necesidades e ás características dos nenos e das nenas.
- c) Desenvolver as actividades programadas empregando as estratexias metodolóxicas e os recursos apropiados, e creando un clima de confianza.
- d) Deseñar e aplicar estratexias de actuación coas familias, no marco das finalidades e os procedementos da institución, para mellorar o proceso de intervención.
- e) Responder ás necesidades dos cativos e das cativas, así como das familias que requiran a participación de profesionais ou servizos, utilizando os recursos e os procedementos axeitados.
- f) Actuar ante continxencias relativas ás persoas, aos recursos ou ao medio, transmitindo seguridade e confianza, e aplicando, de ser o caso, os protocolos de actuación establecidos.
- g) Avaliar o proceso de intervención e os resultados obtidos, elaborar e xestionar a documentación asociada ao proceso, e transmitir a información co fin de mellorar a calidade do servizo.
- h) Manter actualizados os coñecementos científicos e técnicos relativos á propia actividade profesional, utilizando os re-cursos existentes para a aprendizaxe ao longo da vida.
- i) Actuar con autonomía e iniciativa no deseño e na realización de actividades, con respecto polas liñas pedagóxicas e de actuación da institución en que se desenvolva a actividade.
- j) Manter relacións fluídas cos nenos e as nenas, coas súas familias, cos membros do seu grupo e con outro persoal profesional, amosando habilidades sociais e capacidade de xestión da diversidade cultural, e achegar solucións para os conflitos que se presenten.
- k) Xerar contornos seguros, respectando a normativa e os protocolos de seguridade na planificación e no desenvolvemento das actividades.
- l) Exercer os dereitos e cumprir as obrigas que deriven das relacións laborais, consonte o establecido na lexislación.
- m) Xestionar a propia carreira profesional, analizando oportunidades de emprego, autoemprego e aprendizaxe.
- n) Crear e xestionar unha pequena empresa, realizando o estudo da viabilidade de produtos, de planificación da produción e de comercialización.
- o) Participar na vida económica, social e cultural cunha actitude crítica e de responsabilidade.

O presente módulo encóntrase asociado á unidade de competencia: UC1027_3: Establecer e manter relacións fluídas coa comunidade educativa e coordinarse coas familias, co equipo educativo e con outros

profesionais.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar as seguintes funcións:

- Organización, execución e avaliación de intervencións socioeducativas con menores de cero a seis anos en situación de risco ou en acollemento en centros de menores.
- Organización, execución e avaliación de intervencións dirixidas a favorecer a colaboración das familias no proceso socioeducativo dos cativos e das cativas e, de ser o caso, mellorar as súas pautas educativas e de crianza.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	A familia no noso entorno	Analizar a familia como núcleo fundamental de convivencia	25	17
2	A especial atención á infancia	Analizar o contexto da intervención coa infancia	25	17
3	Políticas sociais de apoio á familia e á infancia	Actuación ante a desprotección dos menores	25	17
4	Intervención e abordaxe do maltrato infantil	Identificar situacións de maltrato infantil	25	17
5	Habilidades e actitudes para a intervención	Traballo coas familias e cos menores en dificultade social	25	17
6	Técnicas e instrumentos para traballar coas familias e menores	Coñecemento de instrumentos para a colaboración coas familias dende o centro escolar	22	15

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A familia no noso entorno	25

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica programas e actividades de intervención socioeducativa dirixidos a cativos e cativas en acollemento en centros de menores, analizando o modelo de atención á infancia da institución e a normativa legal vixente.	NO

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Planifica programas e actividades de intervención con familias e xustifica o papel desa intervención na educación e no desenvolvemento integral dos cativos e das cativas.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Analizouse a lexislación en relación aos servizos de atención á infancia.
CA2.1 Identificouse e describiuse a influencia das pautas de crianza na familia no desenvolvemento integral dos cativos e das cativas.
CA2.9 Valorouse o papel da persoa educadora na detección e na comunicación das situacións de risco e maltrato infantil.
CA2.10 Valorouse a necesidade de manter unha actitude respectuosa cara á diversidade de situacións familiares.

4.1.e) Contidos

Contidos
Organismos internacionais relacionados coa infancia.
Familia: evolución.
Identificación das situacións de risco social en familias. Prevención.
Valoración do papel da persoa educadora na detección e na notificación do maltrato infantil.
Análise dos aspectos legais da intervención con familias.
Intervención coas familias nos ámbitos educativo e social: identificación das diferenzas na intervención nos dous ámbitos. Servizos e programas.
Modelos de intervención coas familias nos ámbitos educativo e social.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	A especial atención á infancia	25

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica programas e actividades de intervención socioeducativa dirixidos a cativos e cativas en acollemento en centros de menores, analizando o modelo de atención á infancia da institución e a normativa legal vixente.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícaronse as diferenzas entre os tipos de modelos de atención á infancia na Unión Europea.
CA1.2 Identifícaronse e describíronse as características máis salientables da rede de servizos sociais de atención á infancia.

4.2.e) Contidos

Contidos
Infancia.
Lexislación sobre a infancia: dereitos e protección.
Protección a menores: aspectos xurídicos. Adopción e acollemento familiar
Toma de conciencia acerca da influencia do concepto de infancia na definición dos modelos de intervención.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Políticas sociais de apoio á familia e á infancia	25

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica programas e actividades de intervención socioeducativa dirixidos a cativos e cativas en acollemento en centros de menores, analizando o modelo de atención á infancia da institución e a normativa legal vixente.	NO
RA3 - Pon en práctica actividades socioeducativas dirixidas a nenos e nenas en situación de risco ou en acollemento en centros de menores, en relación cos obxectivos e coas estratexias metodolóxicas da intervención.	SI
RA5 - Avalía o proceso e o resultado das intervencións socioeducativas cos cativos e as cativas en acollemento en centros de menores en relación coa avaliación das variables salientables e os protocolos establecidos na institución.	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Descríbiuse a estrutura organizativa e funcional dos centros de atención á infancia.
CA1.5 Identifícanse os documentos que regulan a intervención socioeducativa nos centros de menores.
CA1.6 Formuláronse obxectivos acordes coas características dos nenos e das nenas, e do modelo socioeducativo do centro.
CA1.7 Propuxéronse actividades, recursos e estratexias de intervención adecuadas.
CA1.8 Prevíronse os espazos e os tempos necesarios.
CA1.9 Establecéronse as canles e os mecanismos de coordinación e intercambio de información con outro persoal profesional implicadas no proceso.
CA1.10 Valorouse a importancia do traballo en equipo no éxito da intervención.
CA3.1 Empregáronse técnicas e instrumentos para a obtención de información.
CA3.2 Identifícanse as características e as necesidades do grupo, así como o contexto asignado.
CA3.3 Organizáronse os espazos e os recursos materiais e humanos.
CA3.4 Aplicáronse estratexias metodolóxicas.
CA3.5 Valorouse a necesidade de xerar un clima familiar, de seguridade afectiva e de confianza.

Criterios de avaliación
CA3.6 Favoreceuse a conciliación das rutinas do centro cos ritmos individuais.
CA3.7 Resolvéronse as situacións de urxencia e os imprevistos.
CA3.8 Adoptáronse medidas de prevención e seguridade.
CA3.9 Adoptáronse actitudes de escoita das propostas dos pequenos e das pequenas, e permitíuselles participar nas decisións que lles afecten.
CA3.10 Xustificouse a necesidade do traballo en equipo e da colaboración con outro persoal profesional.
CA5.1 Deseñáronse ou seleccionáronse instrumentos axeitados para obter información dos cativos e das cativas.
CA5.2 Establecéronse as estratexias, as técnicas e os instrumentos de seguimento e avaliación da intervención.
CA5.3 Aplicáronse os instrumentos de avaliación seguindo o procedemento correcto.
CA5.4 Interpretouse correctamente a información obtida.
CA5.5 Identifícaronse os aspectos que cumpra modificar na intervención.
CA5.6 Propuxéronse as medidas necesarias para mellorar a intervención.
CA5.7 Déuselles información aos membros do equipo seguindo os protocolos establecidos.
CA5.8 Identifícaronse situacións que requiran a participación doutro persoal profesional, así como as pautas de actuación.
CA5.9 Déuselles información ás familias acerca do progreso do neno ou da nena, de xeito individualizado e comprensible.
CA5.10 Valorouse a importancia de salientar os aspectos positivos da evolución do cativo ou da cativa na información facilitada á familia.

4.3.e) Contidos

Contidos
Protección a menores: aspectos xurídicos. Adopción e acollemento familiar
Recursos de intervención. Tipoloxía de centros: residencias, centros con fogares, pisos tutelados, fogares de día, etc.

Contidos
<p>Documentos dun centro de menores: proxecto educativo de centro e proxecto educativo individual.</p> <p>Análise de estratexias metodolóxicas.</p> <p>Distribución dos espazos. Creación dun clima familiar, de seguridade afectiva.</p> <p>Ingreso no centro.</p> <p>Toma de conciencia da necesidade de coordinación e do traballo en equipo con outro persoal profesional.</p> <p>Funcións e tarefas do educador ou a educadora infantil nos servizos sociais de atención á infancia.</p> <p>Coordinación co equipo de traballo e con outro persoal profesional.</p> <p>Organización de reunións coas familias.</p> <p>Problemas frecuentes nas relacións coas familias.</p> <p>Materiais para o traballo coas familias: modelos.</p> <p>Papel e actitudes do educador ou da educadora infantil na intervención con familias.</p> <p>Valoración do papel das actitudes e das habilidades da persoa educadora na realización de entrevistas e reunións.</p> <p>Características da avaliación no ámbito socioeducativo.</p> <p>Sistemas de calidade nos servizos sociais de atención á infancia.</p> <p>Análise das variables persoais e contextuais salientables para a avaliación.</p> <p>Instrumentos para a recollida de información: modelos.</p> <p>Instrumentos para a avaliación da intervención socioeducativa: modelos.</p> <p>Informes do proceso de avaliación.</p> <p>Valoración da importancia da coordinación e do traballo en equipo na avaliación da intervención.</p>

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Intervención e abordaxe do maltrato infantil	25

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica programas e actividades de intervención socioeducativa dirixidos a cativos e cativas en acollemento en centros de menores, analizando o modelo de atención á infancia da institución e a normativa legal vixente.	NO
RA2 - Planifica programas e actividades de intervención con familias e xustifica o papel desa intervención na educación e no desenvolvemento integral dos cativos e das cativas.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Analízase a lexislación en relación aos servizos de atención á infancia.
CA1.7 Propúxéronse actividades, recursos e estratexias de intervención adecuadas.
CA1.8 Prevíronse os espazos e os tempos necesarios.
CA2.7 Identifícanse os indicadores e os requisitos que sinalan a existencia de maltrato.
CA2.8 Concretáronse os protocolos de actuación tras a detección de situacións de risco ou maltrato na familia.

4.4.e) Contidos

Contidos
Programas de carácter asistencial e de apoio a menores en situación de risco.
Toma de conciencia acerca da influencia do concepto de infancia na definición dos modelos de intervención.
Maltrato infantil: concepto, tipoloxía e indicadores.
Valoración do papel da persoa educadora na detección e na notificación do maltrato infantil.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Habilidades e actitudes para a intervención	25

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica programas e actividades de intervención socioeducativa dirixidos a cativos e cativas en acollemento en centros de menores, analizando o modelo de atención á infancia da institución e a normativa legal vixente.	NO
RA2 - Planifica programas e actividades de intervención con familias e xustifica o papel desa intervención na educación e no desenvolvemento integral dos cativos e das cativas.	NO
RA6 - Avalía o proceso e o resultado das intervencións con familias, identifica as variables salientables no proceso e xustifica a súa elección.	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.7 Propuxéronse actividades, recursos e estratexias de intervención adecuadas.
CA1.8 Prevíronse os espazos e os tempos necesarios.
CA1.9 Establecéronse as canles e os mecanismos de coordinación e intercambio de información con outro persoal profesional implicadas no proceso.
CA1.10 Valorouse a importancia do traballo en equipo no éxito da intervención.
CA2.2 Descríbense programas de axuda e intervención con familias desde os ámbitos educativo e social.
CA2.3 Propuxéronse estratexias, actividades e recursos para favorecer a participación da familia e, de ser o caso, mellorar a súa competencia educativa.
CA2.4 Identifícanse os criterios educativos, os aspectos formais e as actitudes que se deben ter en conta en relación á colaboración coas familias.
CA2.6 Descríbense os problemas e os indicadores asociados ás familias en situación de risco social.
CA2.10 Valorouse a necesidade de manter unha actitude respectuosa cara á diversidade de situacións familiares.
CA6.1 Seleccionáronse os indicadores de avaliación.
CA6.2 Deseñáronse o seleccionáronse instrumentos adecuados para obter información sobre a situación familiar, as necesidades educativas da familia, as posibilidades e os desexos familiares de participación.
CA6.3 Aplicáronse correctamente os instrumentos de avaliación.

Crterios de avaliación

CA6.4 Recolléronse e interpretáronse correctamente os datos.

CA6.5 Identificáronse as desviacións respecto ao previsto na intervención.

CA6.6 Propuxéronse medidas de corrección en situacións problemáticas.

CA6.7 Valorouse a necesidade da participación da familia na avaliación da intervención.

CA6.8 Valorouse a importancia de manter unha actitude permanente de mellora na eficacia e na calidade do servizo.

4.5.e) Contidos
Contidos

Recursos de intervención. Tipoloxía de centros: residencias, centros con fogares, pisos tutelados, fogares de día, etc.

Valoración dos programas e os servizos de atención á infancia como resposta á diversidade de situacións familiares. Documentos da intervención.

Programas de carácter asistencial e de apoio a menores en situación de risco.

Toma de conciencia acerca da influencia do concepto de infancia na definición dos modelos de intervención.

Toma de conciencia da importancia da colaboración das familias no proceso socioeducativo de menores.

Análise das variables persoais e contextuais relevantes para a avaliación.

Instrumentos para a recollida de información: modelos.

Instrumentos para a avaliación da intervención: modelos.

Informes.

Valoración da importancia da confidencialidade da información na intervención familiar.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Técnicas e instrumentos para traballar coas familias e menores	22

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica programas e actividades de intervención socioeducativa dirixidos a cativos e cativas en acollemento en centros de menores, analizando o modelo de atención á infancia da institución e a normativa legal vixente.	NO
RA2 - Planifica programas e actividades de intervención con familias e xustifica o papel desa intervención na educación e no desenvolvemento integral dos cativos e das cativas.	NO
RA4 - Pon en práctica actividades e estratexias que favorezan a colaboración da familia no proceso socioeducativo dos pequenos e das pequenas en relación coas súas características, coas súas necesidades e cos obxectivos da intervención.	SI

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Descríbiuse a estrutura organizativa e funcional dos centros de atención á infancia.
CA1.5 Identifícaronse os documentos que regulan a intervención socioeducativa nos centros de menores.
CA1.6 Formuláronse obxectivos acordes coas características dos nenos e das nenas, e do modelo socioeducativo do centro.
CA1.7 Propuxéronse actividades, recursos e estratexias de intervención adecuadas.
CA2.2 Descríbense programas de axuda e intervención con familias desde os ámbitos educativo e social.
CA2.3 Propuxéronse estratexias, actividades e recursos para favorecer a participación da familia e, de ser o caso, mellorar a súa competencia educativa.
CA2.4 Identifícaronse os criterios educativos, os aspectos formais e as actitudes que se deben ter en conta en relación á colaboración coas familias.
CA2.5 Valorouse a importancia da colaboración entre familia e institución nos primeiros anos.
CA2.10 Valorouse a necesidade de manter unha actitude respectuosa cara á diversidade de situacións familiares.
CA4.1 Identifícaronse as canles de participación das familias na institución.
CA4.2 Identifícaronse as canles de participación das familias acolledoras e/ou adoptivas na institución.
CA4.3 Identifícaronse as necesidades educativas e de participación da familia.

Criterios de avaliación
CA4.4 Preparáronse guións para reunións e entrevistas coas familias.
CA4.5 Realizáronse reunións e entrevistas seguindo obxectivos e guións establecidos.
CA4.6 Mantívose unha actitude receptiva das iniciativas e das propostas de participación das familias.
CA4.7 Organizáronse os recursos, os espazos e os tempos consonte os obxectivos da actividade.
CA4.8 Respondeuse ante situacións imprevistas.
CA4.9 Mantívose unha actitude positiva na relación coas familias.
CA4.10 Valorouse a importancia das habilidades sociais da persoa educadora nas relacións coa familia.
CA4.11 Adaptouse a comunicación ás características das familias.

4.6.e) Contidos

Contidos
<p>Protección a menores: aspectos xurídicos. Adopción e acollemento familiar</p> <p>Recursos de intervención. Tipoloxía de centros: residencias, centros con fogares, pisos tutelados, fogares de día, etc.</p> <p>Valoración dos programas e os servizos de atención á infancia como resposta á diversidade de situacións familiares. Documentos da intervención.</p> <p>Programas de carácter asistencial e de apoio a menores en situación de risco.</p> <p>Entrevistas: elaboración e realización.</p> <p>Organización de reunións coas familias.</p> <p>Problemas frecuentes nas relacións coas familias.</p> <p>Materiais para o traballo coas familias: modelos.</p> <p>Traballo coas familias adoptivas e/ou acolledoras.</p> <p>Papel e actitudes do educador ou da educadora infantil na intervención con familias.</p>

Contidos

Valoración do papel das actitudes e das habilidades da persoa educadora na realización de entrevistas e reunións.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os contidos mínimos exixibles son:

RA1. Planifica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión e a comunicación en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixan.

CA1.1. Identifícanse as características dos tipos de expresión en función da idade das persoas destinatarias.

CA1.2. Analizáronse as teorías sobre a relación entre a linguaxe e o pensamento en cativos e cativas de cero a seis anos.

CA1.3. Analizáronse as teorías da adquisición da linguaxe en nenos e nenas de cero a seis anos.

CA1.4. Formuláronse obxectivos, propuxéronse actividades e definíronse espazos favorecedores do desenvolvemento da expresión e a comunicación adecuados ás características evolutivas dos cativos e das cativas.

CA1.6. Fixéronse propostas creativas no deseño de actividades para a expresión e a comunicación infantil.

RA2. Selecciona recursos de expresión e comunicación dirixidos aos nenos e ás nenas, e relaciona as súas características co momento evolutivo das persoas destinatarias.

CA2.1. Identifícanse os recursos das formas de expresión e de comunicación dirixidos á poboación infantil.

CA2.6. Relacionouse o momento evolutivo do cativo ou da cativa coas características do recurso seleccionado.

CA2.7. Valorouse a importancia de adecuar os recursos ás características evolutivas dos cativos e das cativas.

RA3. Pon en práctica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión oral en relación cos obxectivos previstos.

CA3.1. Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.

CA3.3. Preparáronse os recursos materiais propios da actividade.

CA3.4. Elaboráronse materiais que potencien a adquisición e o desenvolvemento da expresión oral en cativos e cativas.

CA3.5. Respectáronse os ritmos e as necesidades individuais no desenvolvemento da actividade.

CA3.6. Identifícanse os principais trastornos e as alteracións máis salientables no desenvolvemento da expresión oral.

CA3.7. Seleccionáronse estratexias de intervención promotoras dun clima de afecto e confianza.

CA3.8. Valorouse a importancia de respectar a lingua materna dos pequenos e das pequenas.

CA3.10. Identifícanse os trastornos máis comúns e as alternativas de intervención.

RA4. Pon en práctica actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal en relación cos obxectivos previstos e coas estratexias e os recursos apropiados.

CA4.1. Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.

CA4.3. Preparáronse os recursos materiais propios da actividade.

CA4.4. Fixéronse propostas creativas no deseño de actividades para o desenvolvemento da expresión oral, plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal na infancia.

CA4.5. Elaboráronse materiais que potencien a adquisición e o desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical e corporal na infancia.

CA4.6. Respectáronse os ritmos e as necesidades individuais.

CA4.9. Respondeuse ante as continxencias.

CA4.11. Valoráronse as expresións de aproximación á linguaxe gráfica.

RA5. Avalía o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito da expresión e da comunicación, e argumenta as variables salientables e os instrumentos de avaliación

CA5.1. Seleccionáronse os indicadores de avaliación.

CA5.2. Seleccionouse o instrumento de avaliación apropiado ás características individuais e á idade do neno ou da nena.

CA5.6. Elaboráronse instrumentos de observación no seguimento da evolución expresiva e comunicativa dos pequenos e das pequenas.

CA5.8. Rexistráronse os datos derivados da avaliación no soporte establecido.

CA5.9. Interpretouse a información recollida do proceso de avaliación.

CA5.11. Elaborouse a documentación dirixida ás familias e a outro persoal profesional.

A avaliación, de acordo con o Decreto de Ensino e a Orde de Avaliación é un proceso continuo que está inmerso no proceso de ensino-aprendizaxe. Con todo, e sen menoscabo desta continuidade, a avaliación cumpre funcións específicas en determinados momentos. Vexamos en cales:

1. Avaliación inicial ou diagnóstica. Ao comezo do proceso educativo (curso, unidade de traballo ou aprendizaxe concreto dentro da unidade). Nestes momentos a avaliación cumpre unha función diagnóstica ou de avaliación de coñecementos previos e permitíranos situar o punto de partida do curso ou, no seu caso, da unidade de traballo de que se trate. Esta avaliación inicial utiliza fundamentalmente técnicas como os cuestionarios e os intercambios orais na aula como, por exemplo, a tormenta de ideas ou brainstorming.
2. Avaliación continua ou formativa. Durante o proceso educativo a avaliación cumpre unha avaliación formativa, é dicir, permite reconducir o proceso de ensino na dirección definida polos obxectivos educativos previstos para o curso ou para a unidade didáctica concreta na que nos atopemos. Esta avaliación formativa utiliza fundamentalmente técnicas como a observación directa, os intercambios orais e a revisión das distintas producións que realiza o alumnado.
3. Avaliación sumativa ou final. Ao final do proceso educativo, onde a avaliación cumprirá unha función sumativa, é dicir, permitíranos facer un balance do que aprendeu un alumno (durante a unidade, durante o trimestre e/o durante o curso) e, en consecuencia, permitíranos situar o punto de partida do seguinte proceso educativo. As técnicas que se empregarán fundamentalmente neste momento serán as probas de comprobación do rendemento académico. Realizaranse tres sesións de avaliación parcial, ademais destas tres sesións, realizarase unha sesión de avaliación final.

Ao finalizar cada avaliación terase en conta que o valor da cualificación será:

Probas escritas: 60%

Traballo e tarefas individuais: 20%

Traballo e actividades en grupo: 20 %

A cualificación do módulo obterase de aplicar os seguintes criterios de cualificación:

Criterios de cualificación no ámbito de coñecentos (Probas Escritas). O 60% da cualificación total para as aprendizaxes teóricas que avaliaremos fundamentalmente a través da realización de probas escritas: consisten na contestación libre por parte do alumnado a preguntas propostas polo docente. Realizaranse exames de contidos teóricos das diferentes unidades, que deberán ser superadas cunha cualificación mínima de 5 puntos para poder avaliar e para poder facer media cos traballos e actividades individuais e grupais. As probas escritas poderán estar formadas por preguntas abertas, de tipo test, de resposta verdadeiro ou falso, de unir conceptos, e preguntas de desenvolvemento e cuestión prácticas segundo a unidade para avaliar. Será requisito imprescindible que a/o alumna/o supere cada unha das partes do exame.

A nota máxima do examen a recuperar, en caso de suspenso da avaliación, non poderá ser superior a 5.

A cualificación da terceira avaliación realizarase da mesma maneira que nos dous trimestres anteriores pero a nota que figurará como cualificación da terceira avaliación será a correspondente á media aritmética das tres cualificacións trimestrais e coincidirá, coa cualificación final del módulo.

É imprescindible ter aprobadas as tres avaliacións para poder obter unha cualificación final positiva (igual ou superior a 5).

Os criterios de avaliación que se reflectirán en cada unha das probas son os seguintes:

A proba escrita puntuarase de 0 a 10 e en cada pregunta se definirá o seu valor. Ésta proba terá un peso do 60% na cualificación final.

Se un alumno/a falta a un exame non terá dereito a que se lle repita a non ser que teña unha xustificación documentada (exemplo: causa médica debidamente xustificada). A non asistencia a clase o día programado para o examen dará lugar á cualificación de NON PRESENTADO, quedando a materia pendente de recuperación. Só terase en conta para poder realizar o exame antes da recuperación trimestral, casos considerados excepcionais sobre os cales debatirá ou decidirá o equipo educativo.

No caso de detetarse calquera técnica fraudulenta na proba escrita (como copiar ou permitir que outros copien, participar nas actividades orientadas a alterar os resultados académicos propios ou alleos) o/a alumno/a será expulsado/a da proba.

A cualificación trimestral obterase da media aritmética das distintas pruebas escritas ou orais realizadas ao longo do trimestre, así como dos traballos e actividades individuais ou grupais.

Para a cualificación final do módulo se realizará a media aritmética das cualificacións trimestrais, sendo necesario ter aprobadas as tres avaliacións para poder obter unha cualificación final positiva (igual o superior a 5).

Criterios de cualificación no ámbito dos traballos e actividades individuais e grupais.

O 40% da nota final do módulo para as aprendizaxes prácticas (actividades) consiste na realización de traballos e/o actividades concretas que poderán ser traballos individuais (20% da nota) ou grupais (20% da nota). Serán obrigatorios e se realizarán sobre os diferentes aspectos traballados na clase. Puntuaranse nunha escala de 0 a 10 e determinarán unha soa nota ao final do trimestre. A nota do 20% do traballo individual será o resultado da media aritmética da suma de todas as notas obtidas en cada traballo e dividido entre o número de traballos realizados en cada trimestre, debindo obter un resultado de cualificación mínima de 5 puntos. A nota do 20% do traballo de grupo será o resultado da media aritmética da suma de todas as notas obtidas en cada traballo de grupo e dividido entre o número de traballos realizados en cada trimestre, debindo obter un resultado de cualificación mínima de 5 puntos. Cada traballo de grupo será avaliado de xeito personal de tal maneira que cada un dos membros do grupo poden obter cualificacións diferentes ante un mesmo traballo presentado. Tanto no traballo individual como no grupal será imprescindible una cualificación mínima de 5 puntos para poder avaliar e para poder facer la media cas probas escritas (exámenes).

Un traballo non presentado no prazo estipulado polo docente obterá a calificación de 0.

Para aquelas/os alumnas/os que obtivesen unha avaliación negativa nas probas escritas trimestrais o para quen haxa obtido unha nota con calificación inferior a 8 e queiran subir nota de forma voluntaria, se realizará unha proba escrita de recuperación ao inicio da avaliación seguinte.

Así mesmo, para poder ter a oportunidade de recuperar as cualificacións negativas no ámbito dos traballos e/o actividades será requisito imprescindible:

Ter presentado o traballo con cualificación negativa no tempo e forma proposto polo docente.

Proporanse una nova data para poder entregalos. A nota máxima dos traballos a recuperar non poderá ser superior a 5. Non se poderán recuperar os traballos que obtivesen unha cualificación positiva (superior ou igual a 5).

O alumnado que teña algunha avaliación suspensa durante o curso deberá presentarse á proba final de xuño só coa materia suspensa (xa sexa do ámbito de coñecementos ou do ámbito dos traballos e/o actividades individuais e grupais). Se lles gardará a nota de aqueles ámbitos que teña superados para poder facer posteriormente a media aritmética. Agora ben, se nese caso tampoco superase dita materia, o módulo quedará suspenso na súa totalidade para o próximo curso. Para a avaliación final se gardará a nota do trimestre aprobado, para facer media co trimestre pendente de recuperar.

PROCEDIMIENTO PARA A PROBA DE AVALIACIÓN EXTRAORDINARA PARA O ALUMNADO CO PÉRDA DE DEREITO Á AVALIACIÓN CONTÍNUA.

A aplicación do proceso de avaliación continua require a asistencia regular do alumnado ás clases e ás demais actividades programadas para este módulo profesional. Un alumno perde o seu dereito á avaliación continua cando:

O número de faltas supera o 10% de horas totalis do módulo.

Realizárase unha proba escrita e unha práctica.

Na proba escrita, plantearase unha serie de preguntas (de diferentes formas e tipoloxías) enas que se pretende que o alumno ou a alumna demostre que adquiriu os coñecementos mínimos e máis importantes de cada unha das partes do módulo. Coa proba práctica, o que se pretende é que o alumno ou a alumna poña en práctica aquilo que aprendeu. Esta proba práctica consistirá en resolver unha situación formulada tendo en conta a lexislación educativa correspondente para realizar a mesma.

A proba será puntuada sobre 10 e será preciso sacar un mínimo de 5 en cada unha das partes para que se faga media.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Para aquelas/os alumnas/os que obtivesen unha avaliación negativa nas probas escritas trimestrais o para quen haxa obtido unha nota con calificación inferior a 8 e queiran subir nota de forma voluntaria, se realizará unha proba escrita de recuperación ao inicio da avaliación seguinte. A nota máxima da proba escrita de recuperación non poderá ser superior á calificación de 5.

Así mesmo, para poder ter a oportunidade de recuperar as cualificacións negativas no ámbito dos traballos e/o actividades será requisito imprescindible:

Ter presentado o traballo con cualificación negativa no tempo e forma proposto polo docente. Un traballo que só sexa presentado co nome e apelidos o sen os requisitos que se esixiron, non poderá ser recuperado.

Proporanse una nova data para poder entregalos. A nota máxima dos traballos a recuperar non poderá ser superior a 5. Non se poderán recuperar os traballos que obtivesen unha cualificación positiva (superior ou

igual a 5).

O alumnado que teña algunha avaliación suspensa durante o curso deberá presentarse á proba final de xuño só coa materia suspensa (xa sexa do ámbito de coñecementos ou do ámbito dos traballos e/o actividades individuais e grupais). Se lles gardará a nota de aqueles ámbitos que teña superados para poder facer posteriormente a media aritmética. Agora ben, se nese caso tampoco superase dita materia, o módulo quedará suspenso na súa totalidade para o próximo curso. Para a avaliación final se gardará a nota do trimestre aprobado, para facer media co trimestre pendente de recuperar

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

A aplicación do proceso de avaliación continua require a asistencia regular do alumnado ás clases e ás demais actividades programadas para este módulo profesional. Un alumno perde o seu dereito á avaliación continua cando:

O número de faltas supera o 10% de horas totalis do módulo.

Realizárase unha proba escrita e unha práctica.

Na proba escrita, plantearase unha serie de preguntas (de diferentes formas e tipoloxías) enas que se pretende que o alumno ou a alumna demostre que adquiriu os coñecementos mínimos e mais importantes de cada unha das partes do módulo. Coa proba práctica, o que se pretende é que o alumno ou a alumna poña en práctica aquilo que aprendeu. Esta proba práctica consistirá en resolver unha situación formulada tenendo en conta a lexislación educativa correspondente para realizar a mesma.

A proba será puntuada sobre 10 e será preciso sacar un mínimo de 5 en cada unha das partes para que se faga media.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Da presente programación avaliarase por medio do cumprimento dos seguintes documentos:

- Actividades de aula desenvolvidas, que recolle a información sistemática sobre as actividades docentes realizadas polo profesor e emitida polo mesmo, para realizar un autocontrol de ditas actividades.
- Recollida de datos para a xunta de avaliación, que recolle as actuacións derivadas das posibles incidencias referentes ó alumnado (suspensos) e cumprimento da programación.
- Ademais, en reunión de departamento, o longo do curso, realizárase o seguimento e control da programación, tomando as medidas oportunas se é o caso.

Finalmente todo quedará rexistrado na aplicación para tal fin en edu.xunta.es/programacions.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

O comezo do curso determinarase o nivel de coñecementos e experiencia do alumnado mediante observación directa establecida a través de preguntas e debate no primeiro día de clase ou se é preciso mediante un cuestionario de preguntas en papel ou en formato dixital. Os resultados servirán para definir o nivel do grupo e tomalo como base para o comezo da docencia do módulo.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Medidas de reforzo educativo. Se o profesor detecta durante o desenvolvemento das actividades de ensinanza/aprendizaxe que o alumno non acadara os mínimos esixibles, proporalle a realización de boletíns de cuestións e actividades prácticas de reforzo adaptados a mínimos.

Prestarase especial atención a este tipo de alumnado durante todo o proceso de ensinanza/aprendizaxe.

Segundo o perfil do alumnado, adaptaranse algunhas das seguintes medidas:

Grupos de traballo heteroxéneos.

Traballo práctico realizado integramente na aula, para non desfavorecer ós alumnos que non teñen ordenador na casa.

Explicacións particulares ós alumnos que amosan dificultades de comprensión.

Proposta de actividades complementarias para os alumnos que adquiren máis rapidamente os contidos.

Adaptación do material didáctico a persoas con deficiencia visual e auditiva para que se integren perfectamente na aula.

Proposta de actividades complementarias con persoas con deficiencia visual.

Medidas complementarias. Si se detecta algún alumno con superdotación, que é capaz de adquirir os conceptos con máis facilidade que os seus compañeiros proporánselle a realización de actividades complementarias, de maior nivel de dificultade, para cada unidade de traballo; tarefas de investigación relacionadas coa materia; cuestionarios propostos polo profesor para identificar aqueles aspectos relacionados coa materia que despertan un maior interese sobre este tipo de alumnado; proposta de retos ou premios nos que poida participar.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Atención ás explicacións dadas na clase.

Disposición ó debate e a posta en común de ideas e novas no ámbito da educación infantil.

Puntualidade na asistencia a clase.

Participación nos grupos de traballos organizados nas prácticas.

Interese pola materia e afán de superación.
Realización de exercicios e prácticas de reforzo cando non hai comprensión da materia.
Colaboración e axuda con outros compañeiros que vaian atrasados na comprensión.
Participación nas actividades complementarias e extraescolares organizadas.
Atención ás necesidades educativas de cada cativo.
Responsabilidade na organización das tarefas a desenvolver.
Responsabilidade na elaboración de tarefas para os casos particulares.
Interese e sensibilidade polos nenos con dificultades.
Afán de investigación en todo o relacionado co ámbito educativo.
Igualdade de reparto de tarefas con independencia do sexo.
Atención o uso eficiente dos recursos.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Ao longo do curso académico levarán a cabo unha serie de actividades encamiñadas a complementar a formación dos alumnos. Entre outros:

Charlas de diferentes profesionais, emprendedores ou figuras destacadas do ámbito da educación infantil.

Visitas ás aulas de Educación Infantil do Colexio.

Visitas á gardería do Colexio.

Organizar e colaborar cos diferentes proxectos desenvolvidos nas aulas de educación infantil do centro educativo ao longo do curso: Magosto, Samaín, Nadal,...

Participar nas saídas educativas da etapa de educación infantil do centro educativo.

Outras posibles saídas que sendo interesantes para o departamento, estean contempladas dentro do currículo da materia e poidan ir aparecendo ao longo do curso polo que non é posible programalas de antemán.